

Ämmaemandad said ettevalmistuse ja oskused koduviitide tegemiseks

27. aprillil lõpetasid 21 ämmaemandat mitmekülgse koolitusprogrammi ja on valmis alustama sünnitusjärgsete koduviitidega, et olla toeks äsja lapse saanud peredele. Projekti „Ämmaemanda koduviidid esimestel eluaastatel“ tegevuste eesmärk on suurendada ema, lapse ja pere heaolu ning testida koduviitide tegevusmudelit.

„Lapsed ja lastega pered vajavad riigilt ning kogu ühiskonnalt erilist tuge ja kaitset. Ämmaemanda kodukülastustega saame pakkuda lapsevanematele õigeaegset, asjakohast ning professionaalset tuge lapse kasvatamisel,“ ütles **Sotsiaalministeeriumi laste ja perede osakonna nõunik Gerli Lehe** ning lisas, et peresid toetavaid teenuseid on vaja järjepidevalt arendada ja pöörata tähelepanu abivajaduse varajasele märkamisele.

Eesti Ämmaemandate Ühingu president Liis Raag rõhutas, et projekti raames luuakse perede ja ämmaemandate vahel usalduslik ja austav suhe, mis lähtub ämmaemandusabi kuldstandardist. „Kui lapse ootuse, sünni ja sünnitusjärgsel ajal on perel „oma“ ämmaemand, saab ta pakkuda naistele ja peredele järjepidevat hoolt ja tuge perekasvatamise teel. Sellise mudeli kasutamine annab paremaid tulemusi nii vastsündinu tervisenäitajate, sünnituse kulu kui ema rahulolu osas.“

„Koduviidid aitavad peredel kiiremini kohaneda lapse sünniga kaasneva elumuutusega ning pere saab kohe alguses teha tervist ja heaolu soodustavaid valikuid,“ sõnas **Lapse Heaolu Arengukeskuse juhatuse liige ja projektijuht Tiina Tõemets** ja lisas, et vajadusel saab ämmaemand kaasata teisi spetsialiste, kes on perele toeks keerulisemate küsimuste lahendamisel.

Ämmaemandad läbisid kaheksast moodulist koosneva koolitusprogrammi, milles said ülevaate koduviidi tegevusmudelist ja riskis pere toetustekonnast ning asjakohastest õigusaktidest, lisaks olulisi teadmisi positiivse vanemluse toetamisest kuni psüühikahäireteni sünnilähedasel perioodil. Ämmaemandad õppisid tundma ja kasutama kahte pere riskide hindamise vahendit – Edinburghi Depressiooni Skaala (EPDS) ja Calgary sõelumisvahend.

Koolitatud ämmaemandad teevad pilootprojekti koduviite kuni 2023. aasta kevadeni. Seejärel analüüsib projekti meeskond koos ekspertidega tegevusmudelit – kas tegevused olid tõhusad, kas ja millised muudatused oleks vaja teha mudeli laiemaks kasutusele võtmiseks. Pilootprojekti lõpuks 2023. aasta augustis valmib lõpphindang ämmaemandate koduviitide tegevusmudeli sobivuse kohta Eesti ühiskonnas.

Projekti „Ämmaemanda koduviidid esimestel eluaastatel“ algatas Sotsiaalministeerium. Projekti viivad ellu Lapse Heaolu Arengukeskus ja Eesti Ämmaemandate Ühing koostöös Tartu Ülikooli Kliinikumiga, Tallinna Ülikooli, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli, Tervise Arengu Instituudi, Põltsamaa Vallavalitsuse, Türi Vallavalitsuse, Viljandi Linnavalitsuse ja Rakvere Linnavalitsusega.

Projektiga liitunud ämmaemandad pakuvad pärast lapse sündi koduviite oma teeninduspiirkondades Tartus, Valgas, Võrus, Rakveres, Türil, Viljandis, Ida-Virumaal, Harjumaal ja Saaremaal. Ämmaemandatele on projekti vältel tagatud mentorlus ja süsteemne nõustamine.

Maailmas kasutatud sünnitusjärgsete koduviitide programmidel on olnud positiivsed tulemused – vähenevad lapsevanema depressiooni sümptomid, paranevad vanemlikud oskused ja toimetulek, väheneb lapse väärkohtlemise ja hooletusse jätmise sagedus. See kõik mõjutab lapse ja pere heaolu.

Projekt on rahastatud Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna perioodi 2014–2021 finantsmehhanismide programmist „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine“ meetme „Rahvatervise meetmete ning integreeritud tervishoiu- ja sotsiaalteenuste kvaliteedi tõstmise kohalikul tasandil“ elluviimiseks.